

Udskriftsdato: søndag den 14. juni 2026

KEN nr 9400 af 28/01/2026 (Gældende)

Ligebehandlingsnævnets afgørelse om handicap - adgangsbegrænsning - er handicap - kompetence - tilgængelighed - ej medhold

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 24-78844

Ligebehandlingsnævnets afgørelse om handicap - adgangsbegrænsning - er handicap - kompetence - tilgængelighed - ej medhold

J.nr. 24-78844

En kvinde (klager), der var diagnosticeret med svær leddegigt, klagede over DSB (indklagede). Kvinden mente, at DSB havde forskelsbehandlet hende på grund af handicap i forbindelse med, at DSB den 1. juli 2024 gav hende afslag på at medbringe sin el-scooter i toget.

Om tilgængelighed

DSB havde anført, at klagen drejede sig om adgangsreglerne i DSB's handicapbrochure, som var fastsat efter passagerrettighedsforordningen, hvorfor klagen skulle rettes til Jernbanenævnet.

Kvinden havde oplyst, at hun tidligere havde medbragt sin el-scooter i DSB-tog uden problemer, hvilket DSB ikke havde bestridt. Kvinden havde således ikke været fysisk forhindret i at medbringe den pågældende el-scooter i DSB-tog.

Nævnet fandt herefter, at sagen ikke rejste spørgsmål om etablering af yderligere fysiske indretninger med henblik på at øge den allerede eksisterende tilgængelighed, hvorfor forholdet ikke var omfattet af lovens § 3.

Nævnet havde herefter kompetence til at behandle klagen.

Om handicap

Det fremgik af sagens lægelige oplysninger, at kvinden havde svær leddegigt i sine knæ.

Derudover var kvinden bevilliget en el-scooter af sin bopælskommune efter servicelovens §§ 112 og 113, stk. 3.

På den baggrund vurderede nævnet, at kvinden havde godtgjort, at hun på tidspunktet for den påståede forskelsbehandling havde et handicap i lovens forstand.

Om afslaget

Efter sagens oplysninger lagde nævnet til grund, at kvinden den 1. juli 2024 fik afslag på at medbringe sin el-scooter i DSB-tog.

Nævnet vurderede herefter, at kvinden havde påvist faktiske omstændigheder, som gav anledning til at formode, at hun var blevet udsat for forskelsbehandling på grund af handicap.

Det var herefter DSB, som skulle bevise, at der ikke var sket forskelsbehandling i strid med loven.

Forskelsbehandling er ikke i strid med forbuddet, når den er objektivt begrundet i et sagligt formål, er nødvendig for at opnå formålet, og der er et rimeligt forhold mellem det ønskede mål, og hvor indgribende forskelsbehandlingen er for den eller dem, som bliver stillet ringere.

DSB havde anført, at adgangsreglerne var fastsat på baggrund af sikkerhedsmæssige hensyn samt de fysiske forhold i toget.

Nævnet vurderede herefter, at DSB havde godtgjort, at forskelsbehandlingen af kvinden var objektivt begrundet i et sagligt formål om sikkerhed.

Spørgsmålet var herefter, om forskelsbehandlingen var nødvendig, og om der var et rimeligt forhold mellem det ønskede mål, og hvor indgribende forskelsbehandlingen var for kvinden.

DSB havde anført, at ramperne på S-tog var sikkerhedsgodkendt til de maksimale mål. DSB kunne ikke sikre, at kunder med større og længere hjælpemidler kan vende inde i toget, hvilket udgør en risiko ved fx en evakuering af toget.

Nævnet vurderede herefter, at DSB havde godtgjort, at forskelsbehandlingen af kvinden var nødvendig for at opnå det saglige formål, og at der var et rimeligt forhold mellem det ønskede mål, og hvor indgribende forskelsbehandlingen var for kvinden.

DSB havde herefter løftet sin bevisbyrde for, at forskelsbehandlingen af kvinden ikke var i strid med loven.

Kvinden fik derfor ikke medhold i klagen.

Klagen angår påstået forskelsbehandling på grund af handicap i forbindelse med, at DSB gav klager afslag på at medbringe sin el-scooter i toget.

Ligebehandlingsnævnets afgørelse

Det var ikke i strid med handicapdiskriminationsloven, at DSB gav klager afslag på at medbringe sin el-scooter i toget.

Sagsfremstilling

Klager er diagnosticeret med svær slidgigt i sine knæ.

Den 5. oktober 2015 blev klager bevilliget en el-scooter efter servicelovens §§ 112 og 113, stk. 3.

Den 29. februar 2024 modtog klager en mail fra indklagede, hvoraf fremgår bl.a.:

”Jeg undskylder, at en S-togs lokomotivfører ikke mente, at du måtte køre med S-toget fra [sted], fordi der er nummerplade på din el scooter. Jeg har sørget for at orientere personalelederen, så der er fulgt op på reglerne hos personalet, for vi vil rigtig gerne undgå, at du skal bøvl med det igen.

Du er meget velkommen til at medbringe din el-scooter [model] i S-toget. Det gælder stadig maks. Længde på 140 cm og en maks. Bredde på 70 cm inkl. fastmonteret ekstraudstyr. Derudover må den samlede vægt på hjælpemiddel og passagerer ikke overstige 300 kg. ”

DSB har fremlagt brochure om handicapservice af 16. april 2024, hvoraf fremgår bl.a.:

”På alle DSB’s fjern og regionalstationer, alle GoCollective stationer samt aftalte MT/MJ, Lokaltog og Skånetrafikens i Danmark betjente stationer er der handicaplifte/ramper, som er godkendt til at betjene kørestole og minicrossere med en maks. længde på 140 cm og en maks. bredde på 70 cm inkl. fastmonteret ekstraudstyr. ”

Klagen blev modtaget i Ligebehandlingsnævnet den 4. juli 2024.

Klager fremsatte i klagen en beløbsmæssig påstand om betaling af en godtgørelse på 15.000 kr.

Parternes bemærkninger

Klager gør gældende, at hun er blevet udsat for forskelsbehandling på grund af handicap i forbindelse med, at DSB gav klager afslag på at medbringe sin el-scooter i toget.

Chaufføren nægtede, at klager kunne medbringe sin el-scooter, da der var nummerplade på el-scooteren.

Klager har fået udarbejdet et dokument fra DSB om, at klager kan medbringe sin el-scooter i toget.

Klager har tidligere kunnet tage toget med sin el-scooter uden problemer.

Indklagede gør gældende, at klager ikke er blevet udsat for forskelsbehandling på grund af handicap.

DSB har af hensyn til bl.a. jernbanesikkerheden fastsat en række regler for medtagning af hjælpemidler såsom kørestole, minicrossere, el-scooter mv. i DSB’s tog, herunder S-tog. Reglerne fremgår af DSB’s brochure ”Handicapservice”, og er fælles med GoCollective, lokalbanerne og Skånetrafiken i Danmark.

Reglerne i brochuren er fastsat under iagttagelse af forordning 2014/1300 om den tekniske specifikation for interoperabilitet gældende for tilgængelighed for handicappede og bevægelseshæmmede personer i EU’s jernbanesystem (TSI-PRM).

DSB har af sikkerhedsmæssige hensyn samt af hensyn til de fysiske forhold i toget ikke mulighed for at ændre eller fravige adgangsreglernes længde-, bredde- eller vægtmål, som fastsat i handicapbrochuren. Det skyldes bl.a. følgende forhold:

- DSB's ramper på S-tog, samt handicaplifte til Fjern- og Regionaltog, er sikkerhedsgodkendt til disse maksimale mål og den maksimale vægt.
- Ramperne på S-tog kan knække ved for stor vægtbelastning over 300 kg og kunden kan vælte og komme til skade.
- For brede/store hjælpemidler kører udenfor eller skævt på rampen til S-toget.
- Venderadius skal jf. TSI-PRM-kravene være minimum 150 cm, og DSB kan ikke sikre, at kunder med større og længere hjælpemidler kan vende inde i vores tog, hvilket både er utrygt for kunden og udgør en risiko ved fx en evakuering af toget.
- Ekstra tunge hjælpemidler udgør en sikkerhedsmæssig risiko for både kunden selv og de øvrige kunder ved fx pludselige opbremsninger af toget, da den ikke er fastgjort (kun bremsset).
- Benzin/dieseldrevne hjælpemidler udgør brand- eller eksplosionsfare i toget, og er af den grund ikke tilladt.

DSB har undersøgt størrelsen på klagers el-scooter, som er 157 cm lang. Modellen overholder derfor ikke de maksimale mål for hjælpemidler, som kan medtages i DSB's toge.

DSB bemærker, at det følger af forarbejderne til handicapdiskriminationsloven, at der ikke med loven bliver stillet yderligere krav til tilgængelighed, end hvad der til enhver tid gælder efter anden lovgivning, samt at eventuelle klager over manglende overholdelse af reglerne skal behandles i den pågældende sektors regelsæt. Det er på den baggrund DSB's opfattelse, at eventuelle klager over fastsættelsen af adgangsreglerne i DSB's handicapbrochure, der er fastsat efter passagerrettighedsforordningen, vil skulle behandles af Jernbanenævnet som nationalt håndhævelsesorgan.

Ligebehandlingsnævnets bemærkninger og konklusion

Ligebehandlingsnævnet behandler klager over forskelsbehandling på grund af handicap uden for arbejdsmarkedet efter lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap (handicapdiskriminationsloven).

Det fremgår af handicapdiskriminationsloven, at ingen må udsætte en anden person for direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af dennes handicap. Forbuddet mod forskelsbehandling gælder for al offentlig og privat virksomhed på alle områder i samfundet. Forbuddet gælder dog ikke for udøvelse af aktiviteter af rent privat karakter.

Om tilgængelighed

Efter handicapdiskriminationslovens § 3, indebærer loven ikke en pligt til rimelig tilpasning eller tilgængelighed.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at det forhold, at en privat eller offentlig virksomhed ikke lever op til reglerne om tilgængelighed m.v., skal behandles i den pågældende sektors regelsæt. Det indebærer, at hvis der er regler om tilgængelighed, som en klager ikke mener er overholdt, skal klagen rettes til de klageinstanser, der måtte være i den pågældende sektor.

DSB har anført, at klagen drejer sig om adgangsreglerne i DSB's handicapbrochure, som er fastsat efter passagerrettighedsforordningen, hvorfor klagen skal rettes til Jernbanenævnet.

Klager har oplyst, at hun tidligere har medbragt sin el-scooter i DSB-tog uden problemer, hvilket DSB ikke har bestridt. Klager har således ikke været fysisk forhindret i at medbringe den pågældende el-scooter i DSB-tog.

Nævnet finder herefter, at sagen ikke rejser spørgsmål om etablering af yderligere fysiske indretninger med henblik på at øge den allerede eksisterende tilgængelighed, hvorfor forholdet ikke er omfattet af lovens § 3.

Nævnet har herefter kompetence til at behandle klagen.

Handicapbegrebet

Det følger af handicapdiskriminationslovens forarbejder, at vurderingen af lovens anvendelsesområde skal tage udgangspunkt i begrebet handicap i forskelsbehandlingsloven (lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet mv.).

Begrebet "handicap" i forskelsbehandlingsloven og det bagvedliggende EU-direktiv fortolkes i overensstemmelse med EU-Domstolens og Højesterets praksis.

Handicapbegrebet inden for arbejdsmarkedet omfatter herefter langvarige begrænsninger som følge af bl.a. fysiske, mentale eller psykiske skader, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre den berørte person i fuldt og effektivt at deltage i arbejdslivet på lige vilkår med andre arbejdstagere. Også funktionsbegrænsninger af denne karakter, som skyldes en helbredelig eller uhelbredelig sygdom, kan være omfattet.

Der henvises bl.a. til EU-Domstolens domme af 11. april 2013 i sagerne C-335/11 og C-337/11 (Ring og Werge), 1. december 2016 i C-395/15 (Daouidi) og 9. marts 2017 i C-406/15 (Milkova) samt Højesterets domme af 22. november 2017 i sagerne 300/2016 og 305/2016 trykt i U. 2018.830H og U. 2018.853H.

I sager om forskelsbehandling på grund af handicap uden for arbejdsmarkedet må nævnet på den baggrund foretage en vurdering af, om en skade eller sygdom konkret har medført sådanne langvarige funktionsbegrænsninger, at den berørte person er forhindret i at fungere på lige vilkår med andre personer i en tilsvarende livssituation. Ved denne vurdering vil indholdet af fremlagte lægejournaler, kommunale akter, skoleudtalelser mv. indgå.

Klager skal godtgøre, at hun på tidspunktet for den påståede forskelsbehandling havde et handicap i lovens forstand.

Det fremgår af sagens lægelige oplysninger, at klager har svær leddegigt i sine knæ.

Derudover er klager bevilliget en el-scooter af sin bopælskommune efter servicelovens §§ 112 og 113, stk. 3.

På den baggrund vurderer nævnet, at klager har godtgjort, at hun på tidspunktet for den påståede forskelsbehandling havde et handicap i lovens forstand.

Om afslaget på at medbringe el-scooter

Der foreligger direkte forskelsbehandling, når en person på grund af dennes handicap behandles ringere, end en anden person bliver, er blevet eller ville blive behandlet i en tilsvarende situation.

Der foreligger indirekte forskelsbehandling, hvis en tilsyneladende neutral bestemmelse, betingelse eller praksis vil stille personer med handicap ringere end andre personer.

Hvis en person, der anser sig for krænket, påviser faktiske omstændigheder, som giver anledning til at formode, at der er udøvet forskelsbehandling, påhviler det modparten at bevise, at der ikke er sket ulovlig forskelsbehandling.

Efter sagens oplysninger lægger nævnet til grund, at klager den 1. juli 2024 fik afslag på at medbringe sin el-scooter i DSB-tog.

Nævnet vurderer herefter, at klager har påvist faktiske omstændigheder, som giver anledning til at formode, at hun er blevet udsat for forskelsbehandling på grund af handicap.

Det er herefter indklagede, som skal bevise, at der ikke er sket forskelsbehandling i strid med loven.

Forskelsbehandling er ikke i strid med forbuddet, når den er objektivt begrundet i et sagligt formål, er nødvendig for at opnå formålet, og der er et rimeligt forhold mellem det ønskede mål, og hvor indgribende forskelsbehandlingen er for den eller dem, som bliver stillet ringere.

DSB har anført, at adgangsreglerne er fastsat på baggrund af sikkerhedsmæssige hensyn samt de fysiske forhold i toget.

Nævnet vurderer herefter, at DSB har godtgjort, at forskelsbehandlingen af klager var objektivt begrundet i et sagligt formål om sikkerhed.

Spørgsmålet er herefter, om forskelsbehandlingen er nødvendig, og om der er et rimeligt forhold mellem det ønskede mål, og hvor indgribende forskelsbehandlingen er for klager.

DSB har anført, at ramperne på S-tog er sikkerhedsgodkendt til de maksimale mål. DSB kan ikke sikre, at kunder med større og længere hjælpemidler kan vende inde i toget, hvilket udgør en risiko ved fx en evakuering af toget.

Nævnet vurderer herefter, at DSB har godtgjort, at forskelsbehandlingen af klager var nødvendig for at opnå det saglige formål, og at der var et rimeligt forhold mellem det ønskede mål, og hvor indgribende forskelsbehandlingen er for klager.

DSB har herefter løftet sin bevisbyrde for, at forskelsbehandlingen af klager ikke var i strid med loven.

Klager får derfor ikke medhold i sin klage.

Retsregler

Afgørelsen er truffet efter følgende bestemmelser:

Lov om Ligebehandlingsnævnet

- § 1, stk. 1 og 6, om nævnets kompetence
- § 9, stk. 1, om klagebehandling
- § 12, stk. 1, om klagebehandling

Handicapdiskriminationsloven

- § 2 om lovens anvendelsesområde
- § 3 om lovens anvendelsesområde
- § 5, stk. 1-3, om forbud mod forskelsbehandling
- § 7 om undtagelser fra forbuddet mod forskelsbehandling
- § 10 om delt bevisbyrde